

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Consequentibus Pertexens, Quae post beatum S. Xaverij
Obitum Soc. Patres ad Dei gloriam in iisdem Prouinciis gessere

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1667

41. Vita & mos F. Fernandes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11445

regna confinia, bello vel militibus obsidente, Turrianus Vilelam proficisci iussit ad Christianos in occasu fitos, qui strenui hominis, & linguæ periti, laboriosam operam poscebant, quod nouis in dies accessionibus auerentur, Saciao igitur, Aprilis ultimo discessit, anno 1566. & Maij vigesimo quarto Cocinozum applicuit: hinc soli iam Froes duplicatus labor, sed ex fructu laboris vberissimo animi voluptas, Sangæ potissimum, castello Sancij, cui pares studio christianitatis, & Sanctimoniam raros habebat Iaponia: hic festis per annum diebus, quos peculiaris veneratio commēdat, Patrem Froes in suum castellum leuca solū Imori distitum deducebat, fiebatque illuc Meaco, Tobo, Imori, Saciao, aliisque ex vrbibus cōcurfus, ad eos celebrandos, & mutuam omniū in rebus perturbatissimis consolationem, cunctos velut omnium pater hospitio & mensa recreabat largiter Sancius, imò & festi seria claudebat ludicro aliquo ad eos lætius recreandos, vt cum piscationem iis dedit scapharum centum in flumine quo castrum cingebatur: conciones ad populum duæ quotidie habebantur, nisi potius quatuor dixerim. Excipiebat enim concionem Frois, illicò Sancius, & de cæca nocte in qua egerant infelices, priusquam iis illuxisset Euangelij sol differebat; cum esset sectarum doctissimus, earum errores vi tanta tam clarè confutabat, vt magnoperè confirmaret Neophytos, & multos ab Ethnicis ad Christum pertraheret, sed hæc agendo eloquentius, quàm dicendo; liberalitate scilicet, in egenos, tametsi variis calamitatibus appetitus, pauper magis quàm diues haberi posset; meditando perseverantia, cuius illicio auebat tuguriolum sibi, sicca in lingua medij fluminis fabricare, vbi reliquum vitæ contemplando, secumque pugnando viueret; sed hoc nisi magna pietatis communis decessione nequibat fieri, adolescentem filiolum annorum tredecim suis quoque formabat moribus, totumque illi diei ordinem in statas precandi, & studendi horas diuiserat, inter quas erat triplex rosarij mane & serò de genibus coram altari recitatio. Demum hic & Sacaij Froes Baptismo lustrauit quamplurimos, magna ex parte aut literis, aut genere præstantes, in iis Medicus fuit scientia celebris, qui accitus ad Regem Farimæ præceptor, ea mente ad eum profectus est, vt illi cœlestem de animi salute Philosophiam studiosus traderet quàm naturalem corporibus vtilem, sed de Ludouico Froes, eiusque Meacum reditu, periculis, & rebus alijs, eritque tum ampla scribendi materia tum iucunda. Nunc ante omnes quos habebat Ximus Euangelij ministerio occupatos Prater Ioannes Fernandes hic mihi se sistit, haud quidem laborum quos exhaustit cursum sed finem, & præmium representans.

Erat is natione Boeticus, patria Gordubensis, honestis parentibus, & mercaturam sericorum Vlyssone faciebat, annorum tunc duorum & viginti; sed destinarat illi Deus quæstuosiora commercia; inuitatus est enim aliquando à familiari iuvene ad audiendam domi nostræ symphoniam musicam, qua nunquam audisset mirabiliorem. Significabat is Congregationem ducentorum sodalium, qui ad pœnitentiæ opera suum illic

41.

Vita & mos
F. Fernandes.

D d d obibant

obibant ex quaque hebdomada diem: eò pellectus Fernandes cohortationem imprimis audiuit vehementem à Patre sodalitij præfecto; inde non illum quem expectauerat mulcendis auribus, sed alium mouendis ad Deum animis concentum excellentiorem, ex suspiriis, gemitibus, & vocibus aptum, inclamantium diuinam misericordiam; modulante plagarum crepitu hos sonos acerrima verberatione, qua pij sodales, extinctis luminibus corpora castigabant, musicæ huius armoniæ (sic Deo placuit) suauitate incantatus, mutatusque Fernandes, cum illic mercator intrasset, inde Religiosus prodiit, & emortuus caducis omnibus, quæ ante deperibat; ex quo proximè consecutum Societatis desiderium tam vrgens vt eam extemplo à Simone Rodericio peteret: at Simon iuuenem attendens, diuitem, inter negotiatores perhonestum, literarum expertem, dubitauit statim an esset constanter duraturus, in muneribus infimis laici adiutoris, nec prius quicquam polliceri homini ausus est, quàm longum, & multiplex eius periculum faceret: at præstantissimus iuuenis, in eo quod primum propositum sibi est, contemptus sui, & demissionis experimentum dedit adeo luculentum, vt omnium instar censei debuerit; nam interrogatus Satin frontis & pectoris haberet, ad obequitandum in asino, auerso corpore, sericisque vt erat indutus, Vlyssiponis vicum maximè frequentem? nihil cunctatus facturum respondit, vicitque re ipsa dicti fidem, iumentum conscendit, obiectis in iumentum habenas humeris, conuersa in caudam facie, & per calcatum famæ suæ honorem, & opinionum factum ex domo nostra in vicum maiorem, inde rursus domum nostram processit; vulgo ad minuti deliria cerebri plaudente; prosequente puerorum turba, & stultum acclamante, paucis quod agebatur diuinantibus, & cordatori iudicio suspicientibus, statim ergo admissus in societatem (quod in annum 1547. & Iunij 17. incidit, nono post mense Indiam petiit, documento futurus, nulla vnquam iactura cum Deo transigi; nam si fuit Fernandes conditione laici contentus vt posset Deo in societate famulari; in eum diuinitus euectus est apicem de quo affirmare consueuerat Turrianus, Iaponiensem Ecclesiam, tunc, & deinceps in Oriente sanctissimam, & à Xauerio fundatam, fuisse dempra Fernandis opera, in nihilum ituram, quin & Xauerius in Sinas vbi supremum diem clausit, profecturus, non est veritus Berzeo edicere (at quanto, & quàm Apostolicæ virtutis) si vellet Fernandem æquare, longam ipsi conficiendam viam; quanquam illa tunc erant Fernandis primordia, Berzei vltima; illi vitæ restabat sesquiannus, huic anni quindecim, Septemb. tertio Indiam attigit anno 1548. cum Aprilis 17. è Lusitania soluisset, sexto hinc mense, adhuc tyro Xauerio socius in Iaponiam nauigauit, felix forte illius missionis, nunquam eatenus tentatæ; felicior sancti consuetudine, cuius solo aspectu cum accenderentur in Dei amorem etiam frigidi, haud dubium quin multò ardentius Fernandis animus ad concipiendos illos ignes, & vitam quam duxit heroicam fuerit comparatus: communes cū illo habuit & cum Turriano labores, itinera, ærumnas, pericula, conções, Cāgoximæ & Meaci, eo rerum successu quem tertio libro de-

scripsimus. Annos decem & octo circiter glebā illam versauit superstitionis pertinacem, & duram, quoad suis magna ex parte subactam sudoribus, vidit in messes assurgere, quibus aliunde vix tulit Christus locupletiores, non memoro iterum Saxumam, Bungum, Arimam, Omuram, Firandum, conuersione innumerabili animarum; foundationibus sacrarum ædium; disputationibus aduersus Bonzios; vitæ periculis; perpoliendæ linguæ, pingendæque proprio Iaponum caractere, ingentibus tædiis excultas; nec suas quotidie Ethnicis docendis, suas cathecumenis parandi, spueris suas in magistros fidei fingendis, tributas horas, libros instituentis Iaponibus scriptos; Grammaticam vnā & duo Iaponica lexica ad complanandam nostris illuc in posterum venturis linguæ illius disciplinam prorsus difficilem, quibus nihilo segnius vocis quoque magisterium commodabat, quinto anno quàm vita excederet: ob vigilatas noctes in instruendis confutationibus Bonziorum, & improbitatem indefessi laboris, in misera victus penuria, legumine olere, & aqua contenti, sensim intabuit, sic vt dies quiuis fore illi postremus crederetur: haud tamen vel semianimus, à viuaci erga proximos opera cessabat; nec aliis studens suis ipsius curam vlla ex parte relaxabat; bis ad meditandum quotidie colligebat sese, ea copia lachrymarum quæ afflatis illi à Spiritu sancto diuinos sensus faciliè proderet, idiotam vocauit Cabralis, suis ex Iaponia literis, sed scientissimum virtutis, quanquam de idiota, præster audire Melchiorum Nunnium, eius in Iaponia testem, & obseruatorem, sic enim illum Generali præposito describit. [F. Ioannes Fernandes præcipuus est in Iaponia Euangelij præco, nam præter exempla sui vbique deprimentis, vbique coercentis, dictionem illius conditam gratia Iapones mirantur, quam solent vocare Muxuream, audiuntque magna voluptate conciones illius, agendi efficientia, ornamentis, & formulis aptas, familiaribus apud illos, quibus nulla gens quam quidem viderim, obseruantior patriæ comitatis, & ad satietatem vrbanius: laicum, & sine literis, disputandi tamen exercitatio, sacrarum vsus concionum & satisfaciendi querentibus de mysteriis fidei, cum oratione assidua, & piorum codicum lectione, diuinarum rerum luce tam clara perfuderunt, vt multos putem Theologos nec tam altè in fibras difficultatum descendere; nec ad explicandum, tam appositè illas percipere, audiebam ex P. Cosimo Turriano, fore vt nostri pauca possent in Iaponia præstare, si Fernandis ope destituerentur] huc vsque Nunnium, superest illius obitus, quem ex Turriani, & Iacobi Gonzales epistolis ducemus qui Firandi viderant morientem. [Nuper inquit, F. Ioannes Fernandem Deo placuit euocare, morbi eius præludia febriculæ, quibus lecto affixus iacuit aliquandiu; ex iis paululum recreatus, & propè quadrimum vt videbatur sanus, confessione sacra, & Eucharistia muniti voluit, Ioannis Baptistæ festo die; sequentem extra lectum egit, sub noctem cum decubuisset, persuadere nobis cœpit, fore hanc sibi dierum supremam; eius horas complures duximus piis cum illo de Christi cruciatibus, & morte sermonibus, & immortalis San-

ctorum gloria; sub autoram reuerſi, videmus ægtè iam verba forman-
tem, & prope ſimilem expiranti: de Deo tamen vt poterat, & rebus quas
conſueuerat in concionibus tractare, toto illo mane crebro Iaponicè lo-
cutus, Ieſum & Mariam poſtmodum inuocans animam efflauit, adfue-
re nobiſcum, animam acturo proceres. Antonius, Ioannes, Iſabella, & ex
Chriſtianis plurimi alij, quorum is fuit luctus, & comploratio, vt qui Pa-
trem, & ſanctum ſibi eripi dolereat, cuius proinde tùm pedum oſculis,
tùm fleru largo parentalia præuertebant] ſic illi ex Iaponia Patres. Tan-
ti viri iacturam ſub idem temporis, auxit naufragium duorum, quos in
Iaponiam mittebat India, in ſubſidium ſociorum, Sacerdotem vtrum-
que, vtrumque omni ex Prouincia ſelectum, vtrumque magnas ſuſti-
nentem expectationes, rei Chriſtianæ magnificè augendæ. Sed enim fuit
alia Deo mens ab hac noſtra timida, & incerta; Iaponiæ illos prius ab-
ſtulit quam dediffet, & promptos eorum labores quiete ſubita præuertit.
Erât hi Petrus Ramirezius Goæ Rector, noſtris in Iaponia præfuturus; &
Ferdinandus Alcarazius concionator. Cocino vnde exierant Aprili menſe
ann. 1566. nauis quaſſa Malacam ſaluos potius quàm ſecuros peruexit, ſed
nauis Præfectus tot egit precibus vt illos etiam in formidoloſo quod
inibant mari portaret periculi ſocios, vt eius tam comem beneuolentiam
non potuerint declinare, nauis erat vetuſta, & debilis, cui ad exitium ve-
lut ſua parum ſufficeret caries, onerabatur ad crepidinem iniquo ponde-
re; itaque ad ſinum Siamenſem, primæ tempeſtati ſuccubuit, etſi eam tu-
to naui fœderatus, Sinenſis iuncus enauigauerit, & iunci quidem auxilium
peritura, laxati tormenti ſonitu petiit, ſed mox aut ſcopulo aliſa, vel ſuo
impari depreſſa onere videri deſiit, quàm multos ueheret non eſt memo-
riæ proditum; certum eorum neminem euaiſſe; imo quibuſdam extra
illam mercatoribus cum ea periſſe aureorum millia quadringenta, inter
quæ cenſentur pretioſa dona quibus Omuræ Regem Bartholomeum Rex
Luſitaniæ ornabat.

42.
Generoſum
Chriſtiani
martyrium.

Generoſius vitam clauſit, cliens Principis ſœminæ, Chriſtianus, illius
nempe quã diximus odio Bonziorum, baptiſandum Patribus pagum ſuū
Nexicum obtuliſſe, culturã illius Eccleſiæ promouebat Thomas, vir pla-
nè optimus, quondam illic Bonzius, tunc Chriſtianorum veluti curator,
qui poſt fidem ſuſceptam, peculiari à Patribus virtutis ſtudio informatus,
ex rapaci lupo in bonum paſtorem exierat, vt cui addi nihil poſſet ad mo-
rum probitatem, efficientiam dicendi, & firmandæ, augendæque fidei
amorem ſollicitum. Chriſtianus vna, & pauper effectus artem legerat.
infontem, & qua victum aratro quæreret, ex quo cum ipſi ad vtiliora ni-
hil reſiduum fieret temporis, & mallet animos quam terram colere, vxor-
em duxit quærendi victus adiutricem, anum deformem, pauperem, ore
in aurem alteram diſtorto viſu fœdam, verum Chriſtianam, & virtute
præſtantiſſimam, qua ille ſatisfactione apud improbantes utebatur, haudqua-
quam voluptatis cauſa, ſed ſanctimoniam gratia ab ſe adamatam, quod-
que formoſi animi virtutes egregias pro dote eſſet allatura. Rem pagi
domina